

МУЗИЧНИЙ СУПРОВІД ТА ХУДОЖНЄ ОФОРМЛЕННЯ СПОРТИВНО – МИСТЕЦЬКИХ СВЯТ

Аліна СЕНИЦЯ

Львівський державний інститут фізичної культури

Актуальність. Спортивно – мистецькі свята сучасності – цікаві, видовищні заходи [1,4]. Поряд з цим їх підготовка, проведення репетиційної роботи розглядається фахівцями як своєрідний педагогічний процес, який, за умови правильної організації, вирішує цілий ряд навчально – виховних завдань [1,3]. Учасники, в процесі підготовки програми свята, мають змогу отримати певні теоретичні знання та практичний досвід організації та проведення подібних заходів, розширити свої рухові можливості, відчутти енергетику впливу спортивного спектаклю на велику глядацьку аудиторію. Яскравий, видовищний виступ створюється за рахунок поєднання різних рухових дій учасників (шикувань і перешикувань, вправ, танцювальних елементів та фігур, елементів видів спорту та ін.) з музикою; демонстрації вищої спортивної майстерності, синхронності, чіткості й виразності масових вправ та побудов, а також вмілого використання національного колориту [1,2].

Отже, спортивно – мистецькі свята сучасності – це свого роду спортивні спектаклі, які поєднують у собі елементи національної культури, а саме – спеціально написану або підібрану музику, відповідне художнє оформлення, засоби національної фізичної культури, а також елементи гімнастики, акробатики, інших видів спорту та мистецтва.

Саме тому аналіз та вивчення особливостей та показників як змісту вправ, танцювальних елементів і фігур, які включаються в програми спортивно – мистецьких свят, так і композиції, художнього оформлення і музичного супроводу є цікавим і необхідним для подальшого їх удосконалення та професійного проведення, а також підготовки спеціалістів, котрі займаються даними проблемами.

Мета дослідження: вивчити особливості музичного супроводу та художнього оформлення спортивно – мистецьких свят за участю вихованців секцій та студентів ЛДІФК.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати роль та значення музичного супроводу та художнього оформлення спортивно – мистецьких свят.
2. Визначити особливості музичного супроводу та художнього оформлення спортивно – мистецьких свят за участю вихованців секцій та студентів ЛДІФК.

Методи дослідження: аналіз та узагальнення даних науково – методичної та спеціальної літератури, власного досвіду організації та проведення свят; вивчення досвіду передової практики; педагогічні спостереження; аналіз відео – та аудіо матеріалів.

Організація та результати дослідження. Музика, танець збагачують духовний світ людини, прикрашають життя. Зміст музики - це враження від життя, це думки і почуття, виражені у звуках [3]. Великий і поетичний світ звуків завжди привертав увагу кожної своєю виразністю і красою.

Музика звучить скрізь: в передачах радіо і телебачення, у театрі, концертному залі, у навчальних закладах і дошкільних установах, на танцювальному майданчику і

стадіоні. Жодне свято не проходить без музики [1,4,5]. Пісні, марші, танці - їх постійні супутники.

Позитивний вплив музики на виконавців проявляється у покращенні рухової реакції, розвитку музичних здібностей, накопиченні знань. Музика активізує волю, зусилля, викликає сильні емоційні переживання і прагнення до творчості.

Музичний супровід виступів учасників спортивно – мистецьких свят сприяє повній передачі змісту і особливостей вправ, які демонструються, глядачеві, підсилює їх видовищний ефект, підкреслює особливість і характер того чи іншого руху, побудову і т.п., є своєрідним невидимим сигналом для початку і закінчення виступу, викинувши шикунів і перешикувань та інших дій учасників [1,6].

Для музичного оформлення будь – якого спортивного свята підбір відповідних музичних творів є досить відповідальним і клопітким етапом роботи режисера групи. Така музика може бути написана спеціально, а якщо цього неможливо зробити, то необхідно створити фонограми для кожного фрагменту, або сольного виступу шляхом підбору музичного матеріалу та монтажу, який би відповідав основній тематичній ідеї виступу, характеру і формі вправ та їх тривалості.

Особливу увагу доцільно приділяти відповідності темпу музичного твору до темпу виконуваних рухових дій. Музичне оформлення повинно складатися з мелодій, які добре запам'ятовуються і представляють собою композиційно завершені твори.

Поряд з цим, досить вагомим під час розробки та складання окремих композицій є врахування того, що за характером вони можуть бути музичними, тематичними та сюжетними. А це в свою чергу вимагає певного рухового арсеналу виконавців відповідного контингенту, який буде їх виконувати, вдалого підбору музичного матеріалу та костюмного забезпечення.

Крім того якість музичного оформлення свята буде залежати ще й від технічних засобів та акустичних систем, правильності їх розміщення в залежності від місця умов проведення (стадіон, майданчик, сцена в невеликому приміщенні або великому концертному комплексі і т. п.).

Проте, успіх свята та виступів на ньому учасників, у значній мірі залежить від того, наскільки вдало вирішено художнє оформлення, яке передбачає не тільки спеціальні засоби сценічного оформлення, а й оформлення всього процесу виступу. Сюди фахівці відносять: композиційне розташування учасників (фігур), розташування солістів на фоні решти учасників, створення такого фону, який підсилював би видовищний сприйняття вправ солістів, робив їх більш вражаючими, підбір костюмів, режисерське визначення їх розмірів, кольору, фактури, оформлення трибун, стадіону, сцени тощо [1,2,6].

Недаремно для оформлення колон, створення гами кольорів виступів, костюмів предметів і т.п. застосовуються різноманітні принципи та прийоми

(різноманітність, контрастність, різноплановість, трансформація гами кольорів предметів і т.п.). Група художнього забезпечення разом з режисером свята повинна знайти найбільш красиві малюнки шикунів та перешикувань, фонових побудов, максимально використати колір костюмів і предметів, зробити художнє оформлення органічною частиною свята.

Отже, якісний музичний супровід та художнє оформлення можуть підсилити видовищний ефект всього виступу в цілому, справити позитивний вплив на глядацьку естетичне виховання учасників, підвищити емоційність їх дій та активізувати творчий підхід до постановочної, репетиційної роботи та виступу.

Аналіз програм та сценаріїв, фонограм для забезпечення виступів та відео матеріалів спортивно – мистецьких свят, у яких брали участь вихованці секцій акробатики і гімнастики кафедри гімнастики та студенти ЛДДФК, а також представники спортивних шкіл та товариств Львова, дозволив визначити особливості музичного супроводу та художнього оформлення кожного фрагменту та свята в цілому.

Проведені педагогічні спостереження, і зокрема, бесіди з представниками груп музичного забезпечення, радіокомітету дали змогу зібрати інформацію про якісний стан представлених фонограм.

Подальша робота буде спрямована на визначення кількісних і якісних показників музичного супроводу і художнього оформлення спортивно – мистецьких свят за участю вихованців секцій та студентів ЛДДФК.

Висновки.

1. Музичний супровід та художнє оформлення є засобами спортивно – мистецьких свят, які в значній мірі визначають успіх спортивного видовища. Вони справляють значний емоційний вплив як на глядачів, так і на самих учасників, сприяють збагаченню духовного світу людини, підвищенню видовищного ефекту вправ, фігур та композицій, відіграють важливу роль при розкритті тематики та основної ідеї свята.

2. До особливостей музичного супроводу та художнього оформлення спортивно – мистецьких свят, у яких брали участь вихованці секцій гімнастики та акробатики кафедри гімнастики та студенти ЛДДФК, можна віднести:

- якість і відповідність представлених фонограм, костюмів, інвентарю та інших складових художнього оформлення;
- співвідношення та взаємодоповнення музичного супроводу та художнього оформлення кожного фрагменту;
- логічні переходи та поєднання різних фрагментів згідно тематики та основної ідеї свята;
- чергування фрагментів з урахуванням підготовленості, кількісних характеристик, майстерності учасників, вікових особливостей;
- використання національного колориту (музика, костюми, кольорові гами, орнаментальні побудови, тематичні побудови, способи шиккування учасників, інвентар і т.п.).

3. За попередніми даними за результатами бесід, проведених з представниками груп звукового забезпечення, з 92 фонограм, які були представлені на 6 різномасштабних святах, 25% визнані високої якості, 53,3% - середньої і 21,7%- низької якості.

Література

1. Гимнастика. Гимнастические выступления (лекция для студентов-заочников III курса) / Под общ. ред. Брыкина А.Т. М.: ГЦОЛИФК, 1972, - с. 5, 21.
2. Гимнастика и методика преподавания. Учебник для ИФК / Под общ. ред. Смолевского В.М. - М.: ФиС, 1987, с.256-262.
3. Глазэр Р. О профессии композитора и воспитании молодежи. – М.: Сов. музыка, 1954, № 8, с.9.
4. Колесникова Н.А. Театр большой гимнастики. – М.: Сов. Россия, 1981, с. 11– 12.
5. Кобилянський В.О. Спортивні та оздоровчі заходи в школі (Фізкультурне свято) // Фізичне виховання в школі, № 2. К., 2001, с. 30 – 31.
6. Косенко И.Ф., Теверовский Я.Б. Спортивно – художественные праздники. Кишинев: Картя Молдовеняскэ, 1988, – с. 74 – 84.

MUSICAL ACCOMPANIMENT AND ARTISTIC FORM OF SPORTS – CULTURAL HOLIDAYS

Alina SENYTSYA

L'viv State Institute of Physical Culture

ANNOTATION. Sports – cultural holidays of modernity are resource of physical and spiritual perfecting of their participants. The elements of national culture, gymnastics, acrobatics, other varieties of sport and art, to musical accompaniment and artistic form are included. In the article the peculiarity of musical accompaniment and artistic form of sports – cultural holidays are considered.

Key words: musical accompaniment, artistic form, sports-cultural holidays.

ФОРМУВАННЯ РУХОВОГО УМІННЯ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ ПРИ ЗАНЯТТЯХ АЕРОБІКОЮ ТА РИТМІЧНОЮ ГІМНАСТИКОЮ

Лілія СЕРГІЄНКО

Донецький національний технічний університет

Постановка проблеми. У зв'язку з великими інтелектуальними навантаженнями і зниженням загальної рухової активності відзначається погіршення здоров'я, зменшення працездатності, низький рівень фізичної підготовленості, збільшення маси тіла студенток вищих навчальних закладів. Аналіз і узагальнення літературних даних дозволяє зробити висновок про те, що в даний час велику актуальність зберігає проблема підвищення рухової активності молоді.

Як зазначає ряд авторів [1, 3, 5], метою ідеальної оздоровчої системи повинен бути всебічний гармонійний розвиток функцій організму як необхідна умова здоров'я.

Основною причиною зниження рухової активності є падіння інтересу до традиційних уроків фізкультури, малий об'єм рухової активності, як у повсякденному житті, так і на заняттях фізичним вихованням. У зв'язку з цим не втрачає актуальності проблема вибору різних засобів і методів фізичного виховання для усунення негативних наслідків гіпокенезії.

Завдання по оптимізації фізичного розвитку студентів у напрямку всебічного розвитку фізичних якостей, удосконалювання рухових здібностей, зміцнення та збереження здоров'я [1, 2], є одне зі специфічних завдань, розв'язуваної у процесі занять фізичним вихованням у вищому навчальному закладі. У зв'язку з чим розробка програм занять оздоровчої фізичної культури, з використанням її найбільш раціональних і доступних засобів і методів, набуває особливої актуальності.

Доказано, що жіночий організм добре переносить навантаження, спрямовані на розвиток витривалості [3], і тому в комплексі перевага віддавалася засобам і методам, що сприяють розвитку силової витривалості.